

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
 ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА
 (2010/2011 г.)

СТУДИСКА ПРОГРАМА

Насока: **ТУРИЗАМ** (модел 3+2)

Стручен назив: **дипломиран менаџер по туризам**

Вкупно кредити: 180 (од кои 30 по семестар); вкупно часови по семестар 758/759

ПРВА ГОДИНА

I СЕМЕСТАР - прва година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Основи на туризмот	8	2+2+2	202
Економија на угостителство	8	2+2+2	202
Термален (бањски) туризам	6	2+2+1	152
Ресторански менаџмент	4	1+1+1	101
Странски јазик	4	0+0+4	101
Вкупно	30	7+7+10	758

II СЕМЕСТАР – прва година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Хотелиерство	8	2+2+2	202
Менаџмент во туризмот	6	2+2+1	152
Туристичка географија	6	2+2+1	152
Слободно време и алтернативен туризам	4	1+1+1	101
Странски јазик 2	6	2+2+1	152
Спорт и рекреација	0	0+0+2	
Вкупно	30	9+9+8	759

ВТОРА ГОДИНА

III СЕМЕСТАР – втора година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Патнички агенции	8	2+2+2	202
Техника на послужување и готварство	8	2+2+2	202
Странски јазик 3	6	2+2+1	152
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Вкупно	30	8+8+7	758
III СЕМЕСТАР– втора година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Маркетинг во туризмот	4	1+1+1	101
Сметководство	4	1+1+1	101
Туристички дестинации	4	1+1+1	101

IV СЕМЕСТАР – втора година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Економика на туризмот	6	2+2+1	152
Сообраќај во туризмот	6	2+2+1	152
Странски јазик 4	6	2+2+1	152
Информатика	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Вкупно	30	9+9+6	759
IV СЕМЕСТАР – втора година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Просторно планирање во туризмот	4	1+1+1	101
Културно наследство	4	1+1+1	101
Информативни системи во туризмот	4	1+1+1	101

ТРЕТА ГОДИНА

V СЕМЕСТАР – трета година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Меѓународен туризам	8	2+2+2	202
Анимации во туризмот	8	2+2+2	202
Интернационална гастрономија	6	2+2+1	152
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Вкупно	30	8+8+7	758

V СЕМЕСТАР – трета година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Промотивни активности	4	1+1+1	101
Деловно комуницирање	4	1+1+1	101
Познавање на стоката	4	1+1+1	101

VI СЕМЕСТАР – трета година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Менаџмент на производство на храна	8	2+2+2	202
Туристичка картографија	6	2+2+1	152
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Дипломски труд	8	0+0+6	202
Вкупно	30	6+6+11	758

VI СЕМЕСТАР – трета година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Психологија во туризмот	4	1+1+1	101
Финансиски менаџмент	4	1+1+1	101
Надворешно-трговско и девизно работење	4	1+1+1	101

Со завршувањето на додипломските студии - шести семестар (трета година), студентот на насоката Туризам се стекнува со диплома (звање) стручен назив – **менаџер по туризам**.

Дипломираниот студент има можности за вработување во хотели, туристички агенции, туристички бироа, мотели, да работи во разни туристички центри за унапредување и развој на туризмот, да отвори свој бизнис од областа на туризмот и слично.

СТУДИСКА ПРОГРАМА

Насока: БИЗНИС ЛОГИСТИКА (модел 3+2)

Стручен назив: дипломиран менаџер по бизнис логистика

Вкупно кредити:180 (од кои 30 по семестар); вкупно часови по семестар 758/759

ПРВА ГОДИНА

I СЕМЕСТАР – прва година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Логистички менаџмент	8	2+2+2	202
Економика на претпријатија	8	2+2+2	202
Трговско право	6	2+2+1	152
Статистички методи	4	1+1+1	101
Странски јазик	4	0+0+4	101
Вкупно	30	7+7+10	758
II СЕМЕСТАР – прва година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Комерцијална логистика	8	2+2+2	202
Основи на економика	6	2+2+1	152
Меѓународна трговија	6	2+2+1	152
Информатика	4	1+1+1	101
Странски јазик 2	6	2+2+1	152
Спорт и рекреација	0	0+0+2	
Вкупно	30	9+9+8	759

ВТОРА ГОДИНА

III СЕМЕСТАР – втора година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Управување со ризик	8	2+2+2	202
Менаџмент на мали и средни бизниси	8	2+2+2	202
Странски јазик 3	6	2+2+1	152

Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Вкупно	30	8+8+7	758
III СЕМЕСТАР – втора година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Вовед во осигурување	4	1+1+1	101
Култура на изразување и комуникација	4	1+1+1	101
Производствен процес во угостителството	4	1+1+1	101

IV СЕМЕСТАР – втора година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Маркетинг на пазарот	8	2+2+2	202
Информациони системи и логистика	8	2+2+2	202
Странски јазик 4	6	2+2+1	152
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Вкупно	30	8+8+7	758
IV СЕМЕСТАР – втора година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Меѓународен транспорт и шпедиција	4	1+1+1	101
Царинска тарифа и царинска управна постапка	4	1+1+1	101
Производствен менаџмент	4	1+1+1	101

ТРЕТА ГОДИНА

V СЕМЕСТАР – трета година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Бизнис логистика	8	2+2+2	202
Договор за меѓународен промет	8	2+2+2	202
Внатрешна трговија и логистика	6	2+2+1	152
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101

Вкупно	30	8+8+7	758
V семестар – трета година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Банкарско работење	4	1+1+1	101
Осигурување од одговорност	4	1+1+1	101
Организациско однесување	4	1+1+1	101

VI семестар – трета година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Фискален систем	8	2+2+2	202
Финансиски инвестиционен менаџмент	6	2+2+1	152
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Дипломски труд	8	0+0+6	202
Вкупно	30	6+6+11	758
VI семестар – трета година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Сметководство	4	1+1+1	101
Проценка на надомест и штета	4	1+1+1	101
Мрежен систем на продажба	4	1+1+1	101

Со завршувањето на додипломските студии - шести семестар (трета година), студентот на насоката Бизнис логистика се стекнува со диплома (звање) стручен назив – **менаџер по бизнис логистика**.

Дипломираниот студент има можности за вработување во широкиот бизнис сектор, во министерствата, државната и локалната јавна администрација, да дава бизнис логистика на соодветни стопански субјекти и слично.

СТУДИСКА ПРОГРАМА

Насока: ГАСТРОНОМИЈА, ИСХРАНА И ДИЕТЕТИКА (модел 3+2)

Стручен назив: дипломиран менаџер по туризам и угостителство

Вкупно кредити: 180 (од кои 30 по семестар); вкупно часови по семестар 758/759

ПРВА ГОДИНА

I семестар – прва година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Економија на угостителство	8	2+2+2	202
Основи на туризмот	8	2+2+2	202
Ресторански менаџмент	6	2+2+1	152
Термален (бањски) туризам	4	1+1+1	101
Странски јазик	4	0+0+4	101
Вкупно	30	7+7+10	758
II семестар – прва година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Хотелиерство	8	2+2+2	202
Менаџмент во туризмот	6	2+2+1	152
Туристичка географија	6	2+2+1	152
Слободно време и алтернативен туризам	4	1+1+1	101
Странски јазик 2	6	2+2+1	152
Спорт и рекреација	0	0+0+2	
Вкупно	30	9+9+8	759

ВТОРА ГОДИНА

III семестар – втора година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Техника на послужување и готварство	8	2+2+2	202
Туристички дестинации	8	2+2+2	202
Странски јазик 3	6	2+2+1	152
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Вкупно	30	8+8+7	758

III семестар – втора година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Маркетинг во угостителството	4	1+1+1	101
Сметководство	4	1+1+1	101
Патнички агенции	4	1+1+1	101

IV семестар – втора година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Економика на туризмот	6	2+2+1	152
Информативни системи во туризмот	6	2+2+1	152
Странски јазик 4	6	2+2+1	152
Информатика	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Вкупно	30	9+9+6	759

IV семестар – втора година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Просторно планирање во туризмот	4	1+1+1	101
Културно наследство	4	1+1+1	101
Сообраќај во туризмот	4	1+1+1	101

ТРЕТА ГОДИНА

V семестар – трета година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Интернационална гастрономија	8	2+2+2	202
Познавање на стоката	8	2+2+2	202
Анимации во туризмот	6	2+2+1	152
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Вкупно	30	8+8+7	758

V семестар – трета година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Промотивни активности	4	1+1+1	101
Деловно комуницирање	4	1+1+1	101
Меѓународен туризам	4	1+1+1	101

VI семестар – трета година			
Задолжителни предмети			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Исхрана и диететика	8	2+2+2	202
Менаџмент на производство на храна	6	2+2+1	152
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Изборен предмет	4	1+1+1	101
Дипломски труд	8	0+0+6	202
Вкупно	30	6+6+11	758
VI семестар – трета година			
Изборни предмети - се избираат два предмета			
ПРЕДМЕТ	Кредити	Часови*	Вкупно
Психологија во туризмот	4	1+1+1	101
Математика во угостителството	4	1+1+1	101
Туристичка картографија	4	1+1+1	101

Со завршувањето на додипломските студии шести семестар (трета година), студентот на насоката Гастрономија, исхрана и диететика се стекнува со диплома (звање) стручен назив – **менаџер по туризам и угостителство**.

Дипломираниот студент - менаџер има можности за вработување во ресторани, хотели, туристички агенции, центри за исхрана и диететика, да отвори свој бизнис од областа на гастрологијата, исхраната и диететиката и пошироко.

Студиските програми се конципирани врз база на студиските програми на водечките европски факултети за туризам, при што се користени и досегашните искуства во нашата земја. Предавањата, вежбите и практичната настава се осмислени така што овозможуваат формирање на високообразовани кадри кои можат да бидат комплетни и конкурентни во современото работно опкружување. Факултетот развива активна соработка со исти и сродни факултети од државава и од странство.

Програмите се усогласени со принципите на Болоњската декларација, со воведување на Европскиот кредит-трансфер систем и современиот начин на организирање на наставата. Користејќи го искуството на најпознатите универзитетски институции во Европа, сите предмети, освен странски јазик, се организирани како едносеместрални.

Факултетот развива активна соработка со исти и сродни факултети од државава и од странство. Наставата се реализира преку задолжителни и изборни предмети со определен број кредити и часови. Наставната програма по секој предмет содржи теоретски предавања, практични вежби, изработка на семинарска работа, реализација на два колоквиума и завршен испит. Студентите во текот на летните месеци, во државата или во странство, реализираат задолжителна феријална пракса во туристички објекти.

Оценување и бодирање

Оценувањето за сите испити е исто и се врши на следниов начин:

- за покажано знаење валоризирано со поени под 51 се добива оценка 5;
- за покажано знаење валоризирано со поени од 51 до 60 се добива оценка 6;
- за покажано знаење валоризирано со поени од 61 до 70 се добива оценка 7;
- за покажано знаење валоризирано со поени од 71 до 80 се добива оценка 8;
- за покажано знаење валоризирано со поени од 81 до 90 се добива оценка 9;
- за покажано знаење валоризирано со поени од 91 до 100 се добива оценка 10.

За проверка на знаењата во текот на семестарот се организираат по два колоквиума од секој предмет и на крајот се изведува завршен испит од предметот. Секој испит може да се полага во три редовни сесии во годината: февруарска, јунска и септемвриска.

НАСТАВНИЧКИ И СОРАБОТНИЧКИ КАДАР

Доценти

Д-р Нако Ташков
nako.taskov@ugd.edu.mk

Д-р Никола Димитров
nikola.dimitrov@ugd.edu.mk

Д-р Златко Јаковлев
zlatko.jakovlev@ugd.edu.mk

Д-р Цане Котески
cane.koteski@ugd.edu.mk

Асистенти

М-р Дејан Методијески
dejan.metodijeski@ugd.edu.mk

М-р Тања Ангелкова
tanja.angelkova@ugd.edu.mk

М-р Душко Јошески
dusko.joseski@ugd.edu.mk

Лаборант

Душица Санева
dusica.saneva@ugd.edu.mk

ПОИМНИК НА ТЕРМИНИ*

*Поимникот на термини е преземен од проектот **Тјунинг** „Tuning project“ (започнат 2000 година), кој е поддржан од страна на Европската комисија. Проектот ги вклучува најголемиот дел од земјите потписнички на Болоњската декларација. Проектот е значаен во светски рамки, бидејќи е тестиран на неколку континенти и оцените се многу поволни. Концептуалната рамка на која почива Берлинското коминике е во целост кохерентна со пристапот на „Tuning project“.

ИЗБОРНА ПРЕДМЕТНА ЕДИНИЦА

Една предметна единица или модул кој може да биде избран како дел од студиската програма, но не е задолжителна за сите студенти. Некои системи разликуваат *избрани* (т.е. предмети од однапред дефиниран список) и *целосно слободни* изборни предметни единици.

ИСПИТ

Обично, формален писмен или устен тест со одреден број поени (на пр., на крајот или на средината од семестарот) или на крајот од програмата, модулот или предметната единица.

КВАЛИФИКАЦИИ

Сите дипломи и други сертификати кои ги издаваат надлежните власти со кои се потврдува успешното завршување на признаена студиска година.

КЛАС или ГЕНЕРАЦИЈА

Група студенти кои започнале одредена студиска програма или предмет во исто време.

КОМПЕТЕНЦИИ

Компетенциите претставуваат динамична комбинација на когнитивни и метакогнитивни вештини, знаења и разбирање, интерперсонални, интелектуални и практични вештини, како и етички вредности. Негувањето на тие компетенции е цел на сите едукативни програми. Компетенциите се развиваат во текот на целата предметна единица и се оценуваат во различни фази од програмата. Некои компетенции се поврзани со предметот (специфични за одредено поле на студии), а други се генерички (заеднички за сите предмети во програмата). Вообичаено, развојот на компетенции се одвива на интегриран и цикличен начин во текот на програмата.

КОНТАКТ ЧАСОВИ

Период од 45 до 60 минути активности на настава/учење, во кои наставникот е ангажиран лице в лице со студентот или со група студенти.

КОНВЕРГЕНЦИЈА

Конвергенцијата вклучува доброволно признавање и усвојување на општи политики за постигнување на заеднички цели. Конвергенцијата во архитектурата на националните образовни системи е нешто што е цел на

Болоњскиот процес. Проектот „TUNING“ настојува да ги идентификува точките на конвергенција, признавајќи го и споделувајќи го знаењето за разновидноста на практиките, во рамките на широки прифатени рамки.

КОНТИНУИРАН ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ/ОБРАЗОВАНИЕ

Континуираниот професионален развој е начинот на кој луѓето кои работат ги одржуваат, подобруваат и прошируваат своите знаења и вештини, и развиваат лични квалитети кои им се потребни во професионалниот живот. Некои можеби сакаат да го прават тоа преку запишување на целосна нова студиска програма, додека други може да се решат да завршат одредени модули или предметни единици соодветни на нивното знаење и професионални интереси.

КОНТИНУИРАНО ОЦЕНУВАЊЕ

Систем на оценување при кој работата се оценува во текот на целата програма или предметна единица и не се потпира на завршниот испит. Добиените оценки често придонесуваат кон конечната оценка на студентот, или за предметот, или за годината или за целата студиска програма.

КРЕДИТ

„Валутата“ која се користи за да се измери оптовареноста на студентот во смисла на времето потребно да се постигне конкретен исход од учењето. Тоа им овозможува на наставниците и на студентите да го оценат обемот и нивото на учење, врз основа на постигнување на исходите од учењето поврзано со оптовареноста измерена од временски аспект.

Кредити може да му се доделат на студентот како признание на верификуваното постигнување на зацртаните исходи на одредено ниво преку учење / работа или претходно учење, како и преку работата во текот на курсот. Кредитите обично не може да се изгубат кога еднаш ќе се добијат, иако во одредени околности институцијата може да воведо правило дека кредитите мора да се доделат во одредена временска рамка, за да бидат признаени како дел од студиската програма. Тоа е случај во предметните области каде знаењето и вештините брзо се менуваат, како на пр. информатика, медицина итн.

КРИТЕРИУМИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ

Дескриптори на она што од ученикот се очекува да го стори и до кое ниво, со цел да демонстрира дека исходите (резултатите) од учење се постигнати и до кој степен. Критериумите се обично поврзани со циклусот и/или со дескрипторите на модулот кој се изучува во односната дисциплина. Тие обично им се презентираат на студентите во каталозите со предмети или слична документација, заедно со планираните исходи од учењето, наставниот план итн., на почетокот од предметната единица.

МЕНТОР

Член на академскиот персонал на Универзитетот, кој го следи напредокот на докторски кандидат, обезбедува совет и насоки и може да биде вклучен во оценување на тезата.

МЕТОДИ НА НАСТАВА И УЧЕЊЕ

На универзитетите се користи широк спектар на наставни техники. Низата наставни техники во голема мера зависи од наставната форма на образованието (лице в лице, образование преку кореспонденција или образование од далечина). Консултациите во рамки на проектот „Tuning“ го формираа следниов список (кој не е исцрпен):

- предавања
- семинар (настава во мали групи)
- консултации
- истражувачки семинар
- вежби
- работилници (практична настава во училница)
- решавање проблеми на час
- лабораториски предавања
- часови на демонстрација
- стажирање
- работна пракса
- работа на терен
- учење од далечина (кое може да биде електронско или во хартиена форма)
- електронско учење (кое може да биде целосно он-лајн или во комбинација со други техники и средини).

Ваквите списоци се само индикативни и се, всушност, само список на категории на наставни активности, затоа што начинот на кој се изведува секоја од нив може значително да варира не само меѓу академскиот персонал, туку и во секојдневната практика на еден ист наставник, во зависност од фокусот на наставата и посакуваните исходи од учењето на студентите.

Како и кај наставата, на универзитетите се користи и широка палета на активности на учење. Следниов (неизбежно делумен) список на често користени активности на учење дава одредена идеја за богатството кое е можно во наставата и учењето:

- посета на предавања, семинари и вежби, лабораториски часови
- учество во решавање проблеми на час
- фаќање белешки
- вршење истражувања за релевантни материјали во библиотеки и он-лајн
- прегледување на литературата
- читање и изучување текстови или други материјали
- сумирање
- спроведување сè посложени истражувања/независни проекти или групни проекти
- практикување технички математички или лабораториски вештини
- практикување професионални вештини (на пр. работа како медицинска сестра, медицина, настава)
- истражување и пишување трудови, извештаи, сè потешки дисертации (во смисла на големина и сложеност на материјалот)

- работење со други студенти на заедничка изработка на извештај/дизајн/решение на проблем
- подготовка и правење усни презентации, во групи или индивидуално
- давање конструктивна критика на работата на други и користење на критиката од други на продуктивен начин
- водење и учествување во состаноци на корисен начин (на пр. на состаноци на семинарски групи)
- водење тимови и кооперативно работење како член на група, тим.

МОДУЛ

Терминот модул има различни значења во различни земји. Во некои, тој значи предметна единица; во други, модулот е група предметни единици. Заради разбирливост, проектот ја користи дефиницијата на ЕКТС: модулот е дефиниран како предметна единица во системн во кој секоја предметна единица го носи истиот број кредити или неколкукратен производ од истите.

НАЦИОНАЛНА РАМКА НА КВАЛИФИКАЦИИ

Национална рамка на квалификации е единствен опис на национално или на ниво на образовниот систем, која е сфатена на меѓународно ниво. Рамката дава опис на сите квалификации кои се доделуваат во конкретниот систем и ги поврзува едни со други на кохерентен начин. Еден многу јасен пример е примерот на Република Ирска.

НИВО

Нивоата се сметаат за низа последователни чекори кои ученикот треба да ги преземе (во рамките на еден развоен континуум), изразени преку спектар генерички исходи, во рамките на дадена програма.

НИВО НА КРЕДИТИ

Индикатор на релативна побарувачка за учење и на автономијата на ученикот во дадена предметна единица или модул. Обично се заснова на сложеноста и длабочината на учењето и понекогаш е поврзана со годината на студии (на пр. ниво 1/2/3 во текот на тригодишна програма) или видот на предметната содржина (на пр. основно/преодно/напредно).

ОПТОВАРУВАЊЕ НА СТУДЕНТОТ

Времето (изразено во часови) кое се очекува дека му е потребно на просечен ученик (во одреден циклус/на одредено ниво) за да ги постигне специфицираните исходи од учењето. Тоа време ги вклучува сите активности на учење кои се бараат од студентот (на пр. предавања, семинари, практична работа, студирање во слободно време, професионални посети, испити).

ОЦЕНКА

Нумеричка или квалитативна мерка, заснована на добро дефинирани критериуми, која се користи за да се опишат резултатите од оценувањето во

индивидуален модул или предметна единица или во комплетна студиска програма.

ОЦЕНУВАЊЕ

Целокупниот спектар од методи кои се користат за да се вреднува постигнувањето на студентот во една предметна единица модул. Обично, тие методи вклучуваат писмени, усни, лабораториски, практични тестови/испити, проекти, перформанси и портфолија. Вреднувањата може да се искористат за да се оспособат учениците да го вреднуваат сопствениот напредок и да ги подобрат минатите перформанси (формативно оценување) или институцијата да процени во поглед на тоа дали ученикот ги постигнал исходите по предметната единица или модул (сумарно оценување). Погледнете: Континуирано оценување/оценување врз основа на критериуми.

ОЦЕНУВАЊЕ ВРЗ ОСНОВА НА КРИТЕРИУМИ

Кај оваа форма на оценување, одредени исходи т.е. знаење, разбирање, вештини, способности и/или ставови се специфични како критериуми за добивање „преодна“ оценка. Ваквото оценување може да се поврзе со посакуваните исходи или со „минималниот праг“ на исходи од учењето кој треба да се постигне. Кај други видови оценување, учениците се вреднуваат едни во однос на други, вообичаено во однос на нивната генерација. Вториот систем на оценување, сам по себе, не е компатибилен со наставната програма занована на компетенции.

ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ ОД УЧЕЊЕТО

Планираните исходи од учењето се изјави дадени од страна на академскиот персонал во поглед на тоа што очекува ученикот да знае, да разбира и/или да биде во можност да демонстрира по завршувањето на еден процес на учење.

Исходите од учењето мора да бидат проследени со соодветни критериуми за оценување, кои може да се користат за да се оцени дали очекуваните исходи од учењето се постигнати. Исходите од учењето, заедно со критериумите за оценување, ги наведуваат условите за доделување кредити. Акумулацијата и трансферот на кредити се олесни доколку се дефинирани јасни исходи од учењето, во кои прецизно се наведени постигнувањата за кои се доделуваат кредитите.

ПОВТОРНО ПОЛАГАЊЕ ИСПИТ

На студентите кои не биле во можност да полагаат или не положиле или не биле оценети за некој испит на првиот закажан датум може да им се даде можност повторно да го полагаат испитот на подоцна датум. Во случај кога се нуди повторно полагање на испитот, кандидатот се смета дека го положил или не го положил испитот, откако ќе бидат познати резултатите од повторно полагање.

ПРЕДМЕТ

Често се користи како синоним на програма или предметна единица. Проектот „Tuning“ го профати значењето на овој термин со кое се означува

целосна студиска програма која води кон диплома, а предметните единици се помали единици на структурираната настава и учење во таквата програма.

ПРОФИЛ НА ДИПЛОМАТА

Опис на карактерот на студиската програма или квалификацијата. Описот ги дава главните карактеристики на програмата, кои почиваат на конкретните цели на програмата, на тоа како истата се вклопува во академската мапа на дисциплини или тематски студии и каква е нејзината релација со професионалниот свет.

Одлуката да се воведат нов профил на квалификација обично треба да е исход на процес на анализи на потребите на општеството, во комбинација со тие на конкретните предметни области, како и финансиските средства и персоналот кои треба да бидат ставени на располагање за да се воведат програмата.

РАБОТА ВО ТЕКОТ НА КУРСОТ

Работата во текот на курсот се однесува на потребните (и вообичаено оценети) активности на учење во текот на една предметна единица или модул.

РЕФЕРЕНТНИ ТОЧКИ

Непропишани индикатори кои овозможуваат споредба на студиски програми на одредено ниво и во одредена предметна област.

СТУДИСКА ПРОГРАМА

Одобрени низа модули или предметни единици признаени како дел од процесот на добивање диплома, кои треба да се дефинирани преку низа од исходи од учењето, изразени во вид на компетенции кои треба да се стекнат за да се добијат предвидените кредити.

ТЕЗА

Формално презентирани писмени извештај заснован на независно истражување/испитување/проектна работа, кој е потребен за да се додели диплома (обично за првиот или вториот степен на образование или за докторат). Може да се нарече и дисертација.

Проект „Tuning“

„Tuning“ (подесување) на образовните структури во Европа е проект зад кој стојат универзитетите, а чија цел е да се понуди универзитетски приод кон споредувањето на Болоњскиот процес во високообразовните институции и на нивото на предметни области. Приодот на проектот се состои од методологија за (ре-)дизајнирање, развој, споредување и вреднување на студиски програми за секои болоњски циклуси. Понатаму, проектот служи како платформа за утврдување референтни точки кои почиваат на исходите од учењето, изразени како компетенции. Проектот разликува генерички и компетенции поврзани со предмети. Проектот работи на развивање дескриптори на циклусот (нивоата) за сè поголем број предметни области. Лансиран во 2000 година и поддржан финансиски и морално од страна на Европската комисија, тој денес ги опфаќа

најголемиот дел од земјите-потписнички на Болоњската декларација, вклучувајќи ја и Украина, а од 2003 година Руската Федеративна Република. Споредлив проект е започнат во 2003 година во 18 земји во Централна и Јужна Америка: Тјунинг на Латинска Америка. Тој е финансиски поддржан од страна на Европска комисија, како дел од проектот Алфа.

ЦИКЛУСИ

Сите европски високообразовни квалификации се лоцирани во три циклуси. Една од целите наведени во Болоњската декларација беше „воведување на систем кој почива на два главни циклуса, додипломски и постдипломски“. Сега докторските студии се вклучени во болоњската структура и се нарекуваат *трет циклус*.